

Näringsdepartementet

Europeiska kommissionen
DG Energy

Energ

**Sveriges bidrag till kommissionens öppna konsultation om transparensen
råkraftsmarknaderna för el och gas**

Sverige välkomnar att kommissionen har inlett en öppen konsultation för att få tidig input i arbetet med att ta fram ett nytt initiativ för integriteten på el- och gas marknaderna. Sverige har valt att besvara konsultationen med utgångspunkt i de övergripande frågeställningar som konsultationspappret väcker. De övergripande frågeställningarna motsvaras i huvudsak av frågorna 1-4 i konsultationspappret.

Sverige välkomnar DG ENERs initiativ att öka transparensen när det gäller handel med el och gas och att utveckla en mer heltäckande övervakning inom EU över dessa marknader. Det är bra att kommissionen tar initiativ till att förbättra transparensen på marknaderna vilket är en förutsättning för en korrekt prisbildning och förtroende för marknaderna.

I utvecklingen mot en gemensam marknad inom hela EU får de regionala marknaderna allt större betydelse. Detta innebär att handelsplatser, så som NordPool Spot och NordPool ASA, involverar fysisk handel inom flera olika länder och finansiell handel med ännu fler spridda aktörer. Vidare innebär marknadskoppling mellan länder och regioner ökade krav på harmonisering av regler för informationsöverföring och transparens. Det finns alltså betydande behov av koordinerande insatser och samarbetsmodeller på regional nivå.

Avregleringen av den nordiska elmarknaden skedde tidigt och förbättringar av marknadens funktion och utveckling av nya marknadslösningar sker ständigt. Den nordiska elbörsen NordPool spelar en central roll för den nordiska elmarknaden. Nord Pool är den elbörs i världen, bland frivilliga handelsplatser, som omsätter störst andel av börsområdets totala elanvändning. År 2009 handlades 287 TWh av elanvändningen, till skillnad mot startåret 1993 då 18,4 TWh omsattes på börsen. Totalt omsattes 72 procent av den nordiska elanvändningen över

Nord Pool Spot. Detta kan jämföras med börserna i Tyskland (EEX) vars omsättning var kring 25 procent 2009. En central handelsplats med hög likviditet och en tillförlitlig prisbildning utgör en nyckelfunktion i en väl fungerande marknad.

Förutsättningarna för en likvid spotmarknad är att aktörerna kan prissäkra sig mot svängningar i spotpriset. Om detta inte är möjligt kommer istället den bilaterala handeln att dominera marknaden och spothandeln blir då enbart en justeringshandel med låg likviditet. Vissa finansiella produkter är också nödvändiga komplement för att göra kombinationen spothandel och finansiell handel attraktiv. Samtidigt är ett stabilt referenspris en förutsättning för en välutvecklad finansiell handel. Det finns ett starkt ömsesidigt beroende mellan spotmarknaden och den finansiella handeln och Sverige delar kommissionens bedömning att detta beroende medför att **en samordnad marknadsövervakning är nödvändig för att förhindra marknadsmanipulation.**

Prisbildningen på en väl fungerande spotmarknad ger ett tillförlitligt referenspris som möjliggör utveckling av en likvid finansiell marknad och användningen av långsiktiga finansiella kontrakt. Dessa kontrakt är ur riskhanteringssynpunkt väl så effektiva som långsiktiga fysiska kontrakt med tillhörande långsiktig kapacitetsallokering. **Från nordisk sida är det mycket betydelsefullt att denna finansiella marknad ges utrymme att vidareutvecklas utan onödiga administrativa begränsningar.**

NordPool ASA övervakas av norska finansinspektionen vars verksamhet är licensierad av det norska finansministeriet. Ansvarig för marknadsövervakningen av NordPool Spot är NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) som även har licensierat verksamheten. En förutsättning för dessa licenser är etablering av en gemensam marknadsövervakningsfunktion för NordPool Spot och NordPool ASA. Det finns specificerade krav på vilka funktioner som skall ingå i denna marknadsövervakning och vilka krav som skall ställas på marknadens parter. Reglerna har också utformats i nära samarbete med de systemansvariga i Norden. **Såväl Nord Pool Spot som Nord Pool ASA har således ett väl utvecklat regelverk med tydliga krav beträffande transparens och informationsplikt, som de som agerar på dessa marknader är skyldiga att följa.** Nord Pool Spot har också integrerat de krav som i MAD-direktivet ställts upp för den finansiella handeln i sitt regelverk för den fysiska handeln.

De transparensregler som gäller för handeln på NordPool har visat sig fungera väl och Sverige ser inget behov av att på nordisk nivå genomföra ändringar av detta ramverk, även om kontinuerliga förbättringar och justeringar givetvis kommer att ske också i framtiden.

Sverige har positiva erfarenheter av handeln med finansiella instrument och anser att en ny reglering på EU nivå inte bör begränsa handeln. På de marknader som redan har en väl utvecklad handel med

finansiella instrument, och där man lyckats upprätthålla väl fungerande och transparent handel, är det viktigt att denna inte begränsas av en reglering på EU-nivå.

Samtidigt finns det ett behov av en harmonisering av transparenskrav och marknadsövervakning, som bör ske i samarbete mellan tillsynsmyndigheterna för energimarknaderna och de finansiella marknaderna i berörda länder. En eventuell ny reglering på EU-nivå bör lägga fast ramarna för vilka åtgärder som krävs för att säkerställa transparensen och samtidigt skapa utrymme för tillsynsmyndigheterna att själva komma enas om utformningen av detta som passar de regionala förutsättningarna. En övergripande samordning är givetvis också nödvändig för att på lång sikt möjliggöra sammankoppling mellan regioner och en fullt integrerad Europeisk energimarknad. Således krävs såväl ett s.k. bottom-up som ett s.k. top-down angreppssätt vid utveckling av en koordinerad och integrerad marknadsövervakning.

Sverige anser också att de transparensregler som NordPool utvecklat i samarbete med marknadens aktörer är väl förankrade och bör kunna tas till utgångspunkt vid utformning av koordinerade regler för råkraftmarknaderna inom EU. Sverige delar gärna med sig av våra erfarenheter från NordPool. En sådan praktisk förankring är nödvändig för en smidig anpassning till marknadens och kundernas behov utan onödiga administrativa bördor.

Sverige anser vidare att de tydliga kopplingar som finns mellan den fysiska och den finansiella handeln kräver ett utvecklat samarbete mellan ansvariga tillsynsmyndigheter på energimarknaden och finansmarknaden. Detta för att en effektiv marknadsövervakning skall kunna genomföras samtidigt som marknadens behov av nya produkter och tjänster kan tillgodoses på ett smidigt sätt. Att överlåta ansvaret för den samlade övervakningen enbart till tillsynsmyndigheterna för energimarknaderna (på nationell eller EU nivå) skulle innebära att den kompetens om finansiella produkter och tjänster som nu finns inom tillsynsmyndigheterna för finansmarknaden skulle behöva dubbleras med ökade kostnader som följd.